

Aan de gemeenteraad van Weert

Weert, 25 februari 2025

Onderwerp : Duurzaam monumentenadvies voor Rijksmonumenten

Kenmerk : 2804230/2804235

Geachte raadsleden,

Met deze brief stellen we u op de hoogte van de afhandeling van de motie 92503 'duurzaam monumentenadvies voor Rijksmonumenten' van 8 juni 2023.

De motie

Op 8 juni 2023 heeft uw raad de motie aangenomen 'duurzaam monumentenadvies voor Rijksmonumenten'. Deze draagt het college op:

1. Om te inventariseren welke eigenaren van Rijksmonumenten in Weert behoefte hebben om deel te nemen aan het landelijke Ontzorgingsprogramma en voor hun in kaart te brengen hoeveel aanvullende subsidie nodig is om deel te nemen aan dit programma;
2. Na de inventarisatie met een kredietvoorstel naar de raad te komen dat past binnen de gereserveerde corona compensatiemiddelen;
3. Bij de subsidieregeling de voorwaarde te stellen dat alleen culturele ANBI's (dus 90% actief zijn op cultureel gebied en geen winstoogmerk hebben) hier gebruik van kunnen maken.

Voorwaarden Ontzorgingsprogramma Verduurzaming Monumenten

Op initiatief van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) is Ontzorgingsprogramma Verduurzaming Monumenten gestart. Het doel van dit programma is het stimuleren en begeleiden van monumenteigenaren bij het verduurzamen van hun rijksmonumentale panden.

Het Ontzorgingsprogramma is bedoeld om eigenaren van rijksmonumenten aan te zetten tot het verduurzamen van hun panden.

Doelgroep Ontzorgingsprogramma

Het Ontzorgingsprogramma is bedoeld voor eigenaren die concrete voornemens hebben om verduurzamingsmaatregelen te treffen in het eigen monument en daarvoor ook de financiële mogelijkheden hebben.

Deelname aan stap 1 (advies) en stap 2 (ontzorging)

Met deelname aan het Ontzorgingsprogramma committeert de eigenaar zich aan het doel van het programma, namelijk het aanvragen van een omgevingsvergunning om daadwerkelijk tot verduurzaming van het monument over te gaan.

Uit de negen gecontracteerde Duurzame Monumenten adviseurs (DuMo-adviseurs) kan de eigenaar zelf een adviseur kiezen. Met deelname aan het Ontzorgingsprogramma gaat de eigenaar een financiële verplichting aan met de door hem/haar gekozen DuMo-adviseur:

- Stap 1 in het traject betreft een DuMo-advies niveau 2 of 3. Dit is een quickscan om inzichtelijk te krijgen waar de verduurzamingsopgaven liggen van het betreffende Rijksmonument.
- Stap 2 in het traject betreft de begeleiding richting de aanvraag van de omgevingsvergunning voor de duurzaamheidsmaatregelen. De door de eigenaar gekozen DuMo-adviseur mag hiervoor een korting geven. De kosten boven deze korting, zijn voor hem/haar eigen rekening.
- Stap 3 het uitvoeren van de vergunde duurzaamheidsmaatregelen.

Inventarisatie

Gemeente Weert telt vele Rijksmonumenten, maar slechts twee daarvan beschikken over een culturele ANBI status:

- Stichting St.-Martinusmonument
- Paterskerk

De eigenaren van de Stichting St.-Martinusmonument en de Paterskerk zijn benaderd om te inventariseren of zij behoefte hebben om deel te nemen aan het landelijke Ontzorgingsprogramma.

In eerste instantie reageerden zij positief.

Vervolgens is getracht om in kaart te brengen hoeveel aanvullende subsidie nodig is om deel te nemen aan dit programma.

De kosten worden tot een maximum van €1.750 vergoed door het Ontzorgingsprogramma, de overige kosten zijn voor de eigenaar.

Deze overige kosten kunnen echter pas in kaart gebracht worden wanneer de eigenaren zich gecommitteerd hebben aan deelname van het Ontzorgingsprogramma, omdat er eerst een DuMo-adviseur ter plaatse moet komen om in te kunnen schatten wat de kosten zullen worden afhankelijk van de omvang van het Rijksmonument. Deze DuMo-adviseur komt echter alleen wanneer er sprake is van deelname aan het Ontzorgingsprogramma.

Na het voorleggen van de voorwaarden voor deelname aan het Ontzorgingsprogramma hebben de eigenaren van zowel de Stichting St.-Martinusmonument als de Paterskerk aangegeven van hun deelname aan het Ontzorgingsprogramma af te zien om de volgende redenen:

- Voorafgaand aan de deelname van het Ontzorgingsprogramma kan er nog geen inschatting gemaakt worden van de daadwerkelijke kosten (zowel voor de Quickscan, de vergunningaanvraag, als van de daadwerkelijke uitvoering van de duurzaamheidsmaatregelen);
- Vanwege de enorme omvang van de betreffende Rijksmonumenten kan ervanuit gegaan worden dat de kosten bijzonder hoog zullen zijn (minimaal enkele tonnen);
- Beiden eigenaren dienen concrete voornemens te hebben om verduurzamingsmaatregelen te treffen in het monument en daarvoor ook de financiële mogelijkheden te hebben. Hoewel beiden eigenaren concrete voornemens hebben om verduurzamingsmaatregelen te treffen, beschikken zij echter niet over de financiële mogelijkheden;
- Beiden eigenaren zijn niet bereid om zich financieel te committeren aan een Ontzorgingsprogramma waarbij het aan de voorkant onbekend is hoe hoog deze financiële inzet dient te zijn. Andere eigenaren van rijksmonumenten zullen tegen dezelfde drempel aanlopen. Daarom zijn deze bezwaren tevens gedeeld met het Restauratiefonds.

Kredietvoorstel

Omdat zowel de Stichting St.-Martinus als de Paterskerk van deelname afzien, kan de motie gedeeltelijk niet worden uitgevoerd.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders,

A.M.A. Vrijenhoek
gemeentesecretaris

mr. R.J.H. Vlecken
burgemeester

